

- 1) szczegółowe zadania i uprawnienia gminnych rad narodowych i naczelników gmin w zakresie koordynacji oraz zasady i tryb ich wykonywania,
- 2) szczegółowy zakres działania naczelnika gminy, zasady organizacji i zadania urzędu gminy oraz prawa i obowiązki naczelnika gminy i pracowników tego urzędu,
- 3) zasady i wysokość wynagrodzenia naczelnika gminy i pracowników urzędu gminy,
- 4) szczegółowe zadania oraz prawa i obowiązki gminnego dyrektora szkół,
- 5) zasady i tryb wyboru, zakres działania oraz obowiązki i prawa sołtysa i podsoltysa.

2. W sprawach nie unormowanych w przepisach wydanych na podstawie ust. 1 pkt 2 i 3 do naczelnika gminy i pracowników, o których mowa w ust. 1 pkt 3, stosuje się przepisy o pracownikach rad narodowych.

Art. 104. 1. Wszystkie przysługujące mieszkańcom wsi prawa własności, użytkowania lub inne prawa rzeczowe i majątkowe pozostają nienaruszone.

2. Dotychczasowe mienie gromadzkie staje się mieniem gminnym.

3. Rada Ministrów w drodze rozporządzenia unormuje sprawy zarządu mieniem gminnym oraz tryb jego zbywania.

Art. 105. Zasady podziału większych miast na dzielnice ustali Rada Ministrów za zgodą Rady Państwa.

Art. 106. Rada Ministrów określi w drodze rozporządzenia zasady i tryb przekazywania radom narodowym oraz pomiędzy poszczególnymi radami narodowymi państwowych przedsiębiorstw, zakładów i instytucji, jak również poszczególnych obiektów majątkowych.

Art. 107. 1. W przypadku rozwiązania rady narodowej (art. 80 pkt 6) zarządza się przedterminowe wybory; wybory te przeprowadza się w terminie określonym przez Radę Państwa i przy odpowiednim zastosowaniu przepisów o wyborach uzupełniających.

2. Kadencja rad narodowych wybranych zgodnie z postanowieniem ust. 1 upływa jednocześnie z wygaśnięciem kadencji pozostałych rad narodowych.

Art. 108. 1. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) ministże — należy przez to rozumieć również kierownika urzędu centralnego,
- 2) gminie i powiecie — należy przez to rozumieć również miasto nie stanowiące powiatu i gminę oraz miasto stanowiące powiat i powiat, w których działają wspólne rady narodowe,
- 3) gminnej i powiatowej radzie narodowej — należy przez to rozumieć również radę narodową wspólną dla miasta nie stanowiącego powiatu i gminy oraz radę narodową wspólną dla miasta stanowiącego powiat i powiatu,
- 4) terenowym organie administracji państwowej — należy przez to rozumieć również terenowy organ administracji państwowej wspólny dla dwu jednostek podziału terytorialnego,
- 5) kierownikowi wydziału — należy przez to rozumieć również dyrektora wydziału lub kierownika, dla którego ustalono inny tytuł służbowy.

2. Ilekroć w ustawie jest mowa o kontroli działalności organizacji społecznych, nie dotyczy to związków zawodowych.

Art. 109. Tracą moc:

- 1) ustawa z dnia 20 marca 1950 r. o terenowych organach jednolitej władzy państwowej (Dz. U. Nr 14, poz. 130 z późniejszymi zmianami),
- 2) ustawa z dnia 25 września 1954 r. o reformie podziału administracyjnego wsi i powołaniu gromadzkich rad narodowych (Dz. U. z 1954 r. Nr 43, poz. 191 i z 1957 r. Nr 17, poz. 87),
- 3) ustawa z dnia 25 września 1954 r. o osiedlach i radach narodowych osiedli (Dz. U. Nr 43, poz. 192).

278

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 23 listopada 1973 r.

w sprawie szczegółowych zasad wykonywania koordynacji przez terenowe organy administracji państwowej.

Na podstawie art. 56 ust. 2 ustawy z dnia 25 stycznia 1958 r. o radach narodowych (Dz. U. z 1973 r. Nr 47, poz. 277) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Wojewodowie, prezydenci miast oraz naczelnicy powiatów, miast i dzielnic koordynują działalność wszystkich jednostek organizacyjnych na danym terenie zapewniając zgodność ich działania z planem społeczno-gospodarczego rozwoju kraju i potrzebami terenu.

2. Terenowe organy administracji państwowej wyższego stopnia ustalają kierunki koordynacyjnej działalności organów niższego stopnia.

§ 2. 1. Wieloletnie i roczne plany społeczno-gospodarczego rozwoju kraju i terenu stanowią podstawę koordynacyjnej działalności terenowych organów administracji państwowej.

2. Terenowe organy administracji państwowej przy opracowaniu planów społeczno-gospodarczego rozwoju powinny podejmować działania mające na celu skoordynowa-

nie zadań jednostek nie podporządkowanych z potrzebami rozwoju społeczno-gospodarczego terenu.

§ 3. 1. Realizując uprawnienia koordynacyjne terenowe organy administracji państwowej w szczególności:

- 1) ustalają węzłowe problemy, które wymagają skoordynowania, sprawują kontrolę realizacji koordynowanych przedsięwzięć oraz podejmują środki, mające na celu zgodne współdziałanie koordynowanych jednostek w wykonaniu wspólnie podejmowanych zadań,
- 2) dokonują uzgodnień z jednostkami nie podporządkowanymi radom narodowym, realizującymi zadania mające zasadnicze znaczenie dla interesów miejscowej ludności i dla wykonania planowych zadań rad narodowych; na podstawie tych uzgodnień wydają zalecenia koordynacyjne dotyczące ich realizacji.

2. W sprawach uzasadnionych potrzebami społeczno-gospodarczego rozwoju terenowe organy administracji państwowej włączają do realizacji zadań rad narodowych jed-

nostki im nie podporządkowane, zawierając z nimi porozumienia co do sposobu realizacji tych zadań.

§ 4. 1. Do terenowych organów administracji państwowej należy koordynacja działalności w zakresie:

- 1) zagospodarowania przestrzennego terenu, jego społeczno-gospodarczego rozwoju oraz inwestycji,
- 2) zatrudnienia i spraw socjalnych,
- 3) produkcji przemysłowej,
- 4) produkcji rolnej i leśnej,
- 5) budowy dróg oraz komunikacji, transportu i łączności,
- 6) produkcji materiałów i elementów budowlanych,
- 7) ochrony porządku i bezpieczeństwa publicznego, mienia i życia obywateli, ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej oraz zwalczania klęsk żywiołowych,
- 8) zapewnienia ochrony środowiska naturalnego oraz czystości i porządku,
- 9) oświaty i wychowania, zdrowia i opieki społecznej, kultury fizycznej, turystyki i wczasów,
- 10) rozwoju nauki, szkolnictwa wyższego i techniki oraz prac naukowo-badawczych służących potrzebom regionu,
- 11) wykorzystania miejscowych surowców,
- 12) budownictwa, zwłaszcza mieszkaniowego, usługowego i socjalnego, oraz gospodarki zasobami mieszkaniowymi,
- 13) gospodarki wodą, energią elektryczną i ciepłą, gazem i innymi zasobami energii,
- 14) zaopatrzenia ludności i usług,
- 15) czynów społecznych.

2. W razie realizacji zadań obejmujących swoim zasięgiem tereny dwu lub więcej jednostek podziału terytorialnego — terenowe organy administracji państwowej koordynują wykonanie tych zadań we wzajemnym porozumieniu.

§ 5. Terenowe organy administracji państwowej koordynują działalność jednostek organizacyjnych nie podporządkowanych radom narodowym, a w szczególności:

- 1) współdziałają z przedsiębiorstwami i zakładami nie powiązаныmi bezpośrednio z gospodarką terenową w inicjowaniu i realizacji wspólnych przedsięwzięć związanych z rozwojem społeczno-gospodarczym terenu,
- 2) kontrolują i koordynują działalność związanych z gospodarką terenową wszystkich jednostek państwowych, spółdzielczych i organizacji społecznych, żądają od ich kierowników informacji, zwłaszcza w sprawach związanych z realizacją zadań ustalonych dla tych jednostek przez radę narodową w planie społeczno-gospodarczego rozwoju danego terenu,
- 3) występują z wnioskami o wykonanie na ich terenie przez jednostki nie podporządkowane zadań, zwłaszcza inwestycyjnych, niezbędnych dla prawidłowego zagospodarowania przestrzennego terenu; ustalają w porozumieniu z zainteresowanymi jednostkami, jakie inwestycje mają być realizowane jako inwestycje wspólne i towarzyszące oraz inicjują ich podjęcie,
- 4) ustalają zasady wspólnego korzystania z określonych obiektów i urządzeń,
- 5) rozpatrują projekty inwestycji zamierzonych do realizacji na ich terenie przez nie podporządkowane jednostki organizacyjne, zgłaszają odpowiednie uwagi tym jednostkom lub ich jednostkom nadrzędnym, występują z wnioskami dotyczącymi lokalizacji tych inwestycji,

- 6) organizują i koordynują społeczne siły i środki na rzecz ochrony porządku i bezpieczeństwa publicznego oraz ochrony przeciwpożarowej i przeciwpowodziowej,
- 7) mają prawo wglądu, zgłaszania uwag i wniosków do projektów planów gospodarczych jednostek organizacyjnych nie podporządkowanych w zakresie społeczno-gospodarczego rozwoju terenu, istotnych interesów jego mieszkańców i zgodności tych projektów z ustaleniami Rządu oraz rozpatrują sprawozdania z wykonania planów gospodarczych tych jednostek,
- 8) występują z wnioskami w sprawach dotyczących tworzenia, organizacji, łączenia i likwidacji przedsiębiorstw i zakładów nie podporządkowanych radom narodowym oraz lepszego wykorzystania ich mocy produkcyjnych,
- 9) inicjują i organizują współdziałanie między przedsiębiorstwami, zakładami i instytucjami nie podporządkowanymi w sprawach istotnych dla danego terenu, związanych z jego rozwojem społeczno-gospodarczym lub z interesami miejscowej ludności, jak również koordynują działalność tych jednostek z działalnością jednostek podporządkowanych radom narodowym,
- 10) rozpatrują projekty decyzji i zarządzeń kierowników jednostek nie podporządkowanych, mających istotne znaczenie dla rozwoju terenu oraz zaspokajania potrzeb bytowych i socjalno-kulturalnych jego mieszkańców,
- 11) współdziałają z jednostkami państwowymi, spółdzielczymi i organizacjami społecznymi w zakresie realizacji zadań państwowych, przestrzegania dyscypliny i warunków pracy, zapewnienia spokoju i porządku oraz zaspokajania potrzeb bytowych i socjalno-kulturalnych pracowników.

§ 6. 1. Kierownicy jednostek organizacyjnych nie podporządkowanych radom narodowym są obowiązani uzgadniać z terenowym organem administracji państwowej projekty decyzji i zarządzeń, o których mowa w § 5 pkt 10, dotyczących w szczególności:

- 1) wprowadzenia zmian w przeznaczeniu zakładów oraz charakterze inwestycji, zarówno gospodarczych, jak i socjalno-bytowych i kulturalnych,
- 2) warunków bytowych, socjalnych i kulturalnych ludności,
- 3) obowiązków lub ulg i pomocy dla ludności,
- 4) istotnych ustaleń i zadań planu społeczno-gospodarczego rozwoju danego terenu i budżetu rady narodowej,
- 5) tworzenia, łączenia zakładów i przedsiębiorstw oraz znoszenia jednostek organizacyjnych,
- 5) zmian w produkcji, jeżeli zmiany te w sposób istotny wpływają na wykorzystanie miejscowych surowców i źródeł energii lub innych zasobów bądź też na stan zatrudnienia lub warunki zdrowotne danego terenu albo zagrażają środowisku naturalnemu.

2. W sprawach, o których mowa w ust. 1, terenowy organ administracji państwowej może występować o wydanie decyzji lub zarządzeń przez kierowników jednostek nie podporządkowanych radom narodowym. Kierownik obowiązany jest najpóźniej w terminie 14 dni powiadomić terenowy organ administracji państwowej o zajęтым stanowisku.

3. Kierownicy jednostek organizacyjnych nie podporządkowanych radom narodowym obowiązani są przekazywać terenowym organom administracji państwowej informacje potrzebne do opracowania projektu wieloletnich i rocznych planów społeczno-gospodarczego rozwoju terenu.

§ 7. 1. Terenowy organ administracji państwowej może żądać informacji od kierowników jednostek nie podporządkowanych radom narodowym w sprawach związanych z zadaniami rady narodowej oraz wydawać zalecenia w tym zakresie.

2. Informacje sądów i organów prokuratury dotyczyć mogą stopnia nasilenia oraz przyczyn przestępczości, jak również stwierdzonych w toku postępowania sądowego lub w ramach prokuratorskiej kontroli przestrzegania prawa uchybień i innych nieprawidłowości w działalności jednostek państwowych i spółdzielczych oraz organizacji społecznych.

3. Informacje organów Milicji Obywatelskiej mogą dotyczyć w szczególności nasilenia przestępstw i wykroczeń oraz źródeł i okoliczności sprzyjających naruszeniu porządku prawnego, jak również działalności Milicji Obywatelskiej w zakresie ochrony porządku i bezpieczeństwa publicznego. Organy Milicji Obywatelskiej powinny niezwłocznie informować właściwe terenowe organy administracji państwowej o przestępstwach i ważniejszych wydarzeniach naruszających porządek publiczny.

§ 8. 1. Terenowy organ administracji państwowej, wykonując uprawnienia koordynacyjne, może wydawać za-

lecenia koordynacyjne mające na celu podjęcie określonego działania.

2. Jednostka, której zalecenie dotyczy, może przedstawić sprawę w ciągu 7 dni terenowemu organowi administracji państwowej bezpośrednio wyższego stopnia; odpowiedź tego organu powinna być udzielona w możliwie krótkim czasie w porozumieniu z kierownikiem jednostki nadrzędnej nad jednostką, która otrzymała zalecenie. Jednostka otrzymująca zalecenie wojewody (prezydenta miasta wyłączonego z województwa) może przedłożyć sprawę swojemu organowi naczelnemu; w razie nieosiągnięcia porozumienia między tym organem a wojewodą (prezydentem miasta) sprawę rozstrzyga Prezes Rady Ministrów.

§ 9. Traci moc rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 października 1958 r. w sprawie uzgadniania działalności organów państwowych, instytucji i jednostek gospodarczych nie podporządkowanych radom narodowym z działalnością rad narodowych (Dz. U. Nr 59, poz. 286).

§ 10. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 9 grudnia 1973 r.

Prezes Rady Ministrów: *P. Jaroszewicz*

279

ROZPORZĄDZENIE RADY MINISTRÓW

z dnia 23 listopada 1973 r.

w sprawie praw i obowiązków terenowych organów administracji państwowej oraz zasad obsadzania stanowisk pracowniczych.

Na podstawie art. 102 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 25 stycznia 1958 r. o radach narodowych (Dz. U. z 1973 r. Nr 47, poz. 277) zarządza się, co następuje:

§ 1. Wojewodowie, prezydenci miast, naczelnicy powiatów, miast i dzielnic są obowiązani pracować dla dobra Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, troszczyć się o sprawy ludu pracującego miast i wsi, przestrzegać prawa oraz wypełniać sumiennie i bezstronnie swoje obowiązki.

§ 2. Wojewodowie i prezydenci miast wyłączonych z województw działając w charakterze przedstawicieli Rządu wykonują zadania zlecone im przez Rząd lub Prezesa Rady Ministrów.

§ 3. Wojewodowie, prezydenci miast, naczelnicy powiatów, miast i dzielnic:

- 1) organizują wykonywanie zadań wynikających z ustaw, rozporządzeń, uchwał Rady Państwa, uchwał Rady Ministrów i zarządzeń Prezesa Rady Ministrów, uchwał rad narodowych wyższego stopnia i swojej rady narodowej oraz zarządzeń organów nadrzędnych,
- 2) uczestniczą w sesjach rady narodowej,
- 3) przygotowują materiały i projekty uchwał, które zamierzają wnieść pod obrady rady narodowej,
- 4) współdziałają z prezydium rady narodowej w zapewnieniu udziału:
 - a) komisji rady i radnych w przygotowaniu projektów ważniejszych uchwał rady narodowej,
 - b) dyrektorów (kierowników) wydziałów w pracach komisji rady,

- 5) współdziałają z prezydium rady narodowej w wykonywaniu kontroli społecznej przez komisje rady,
- 6) kontrolują i koordynują wykonywanie zadań zleconych przez radę narodową jednostkom podporządkowanym i nie podporządkowanym,
- 7) kontrolują wykonywanie zadań przez terenowe organy administracji państwowej niższych stopni.

§ 4. Wojewodowie, prezydenci miast, naczelnicy powiatów, miast i dzielnic współdziałają z terenowymi instancjami związkowymi (wojewódzkimi, powiatowymi i miejskimi radami związków zawodowych) w zakresie realizowania planu społeczno-gospodarczego rozwoju danego terenu oraz regulowania spraw mających istotne znaczenie dla pracowników, a w szczególności dotyczących realizowania polityki zatrudnienia, organizowania wypoczynku po pracy, sportu i wychowania fizycznego, oświaty i kultury oraz opieki nad zdrowiem pracowników i ich rodzin, zaspokajania potrzeb mieszkaniowych, rozwoju usług i zaspokajania potrzeb mieszkaniowych, rozwoju usług i zaspokajania ludności oraz inicjowania i przeprowadzania czynów społecznych.

§ 5. 1. Wojewodowie, prezydenci miast, naczelnicy powiatów, miast i dzielnic oraz ich zastępcy przystępują do pełnienia swoich obowiązków z dniem oznaczonym w akcie o ich powołaniu na te stanowiska.

2. Powołanie na stanowisko jest równoznaczne z zawianiem stasunku pracy na czas nieoznaczony.

§ 6. 1. Obowiązki wicewojewody, wiceprezydenta miasta, zastępcy naczelnika powiatu, miasta i dzielnic określa wojewoda, prezydent miasta, naczelnik powiatu, miasta i dzielnic.